

Temeljem članka 8. Zakona otpadu ("Narodne novine" br. 34/95.) i članka 30. točka 13. i 24. Statuta Županije Osječko-Baranjske ("Županijski glasnik" broj 2/95) Skupština Županije Osječko-Baranjske, donijela je na 18. sjednici 19. prosinca 1996. godine

PROGRAM CJELOVITOG SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM ZA ŽUPANIJU OSJEČKO-BARANJSKU

I.

Ovim Programom određuju se mjere za postupanje s otpadom za Županiju Osječko-Baranjsku (u daljnjem tekstu: Županija).

Mjere za postupanje s otpadom sadržane u ovom Programu ugradit će se u Program zaštite okoliša za Županiju po njegovom donošenju.

II.

Program je izrađen na temelju Studije "Program cjelovitog sustava gospodarenja otpadom za Županiju Osječko-Baranjsku" (u daljnjem tekstu: Studija) koju je izradio ZGO d.o.o. za gospodarenje otpadom i zaštitu okoliša Zagreb, koja sadrži:

- analizu postojećeg stanja,
- mjere za izbjegavanje i smanjivanje otpada,
- mjere za iskorištavanje otpada,
- postupanje s tehnološkim otpadom,
- postupanje s otpadom iz zdravstvenih ustanova,
- postupanje s građevinskim otpadom,
- odlagališta otpada i međuskладиšta,
- mogućnosti lociranja novih deponija obzirom na geološke i hidrogeološke značajke područja Županije.

III.

1. KOMUNALNI OTPAD

- 1.1. Postojeća prostorno planska dokumentacija rađena je za područja bivših općina (Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac, Beli Manastir i dio općine Našice) koje su po novom teritorijalnom ustrojstvu Republike Hrvatske ušle u sastav Županije. Slijedom navedenog može se zaključiti da je prostorno planska dokumentacija uglavnom zastarjela i problem zbrinjavanja otpada ne obrađuje se na zadovoljavajući način. Prilikom izrade novih prostornih planova kao i kod izmjene postojećih, potrebno je ozbiljnije pristupiti problemu postupanja s otpadom i određivanju lokacija za izgradnju sanitarnih deponija koje će zadovoljavati sve segmente zaštite okoliša, kao i predvidjeti optimalan raspored mreže deponija za područje Županije.
- 1.2. Potrebno je hitno uvođenje stalnog i potpunog nadzora količina i sastava (vrsta) otpada. U skladu sa Zakonom o otpadu izraditi Katastar otpadnih tvari i uvesti stalnu evidenciju te posebno nadzirati tok opasnog otpada (u svim fazama: proizvođač, sakupljač i odstranjivač).
- 1.3. Odmah treba, u svim općinama i gradovima na području Županije, utvrditi proceduru nadzora toka komunalnog otpada, te redovito tromjesečno izvještavati županijski Ured za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša.

- 1.4. Što je moguće prije, po općinama i gradovima, proširiti organizirani sustav sakupljanja i gospodarenja komunalnim otpadom na čitavom području Županije.
- 1.5. Izraditi detaljnu analizu stanja i korištenja komunalne opreme za sakupljanje, prijevoz i nadzor komunalnog otpada. Navedenu analizu je potrebno temeljiti na suvremenim europskim saznanjima i vlastitim iskustvima. Posebno razmotriti mogućnost gospodarske optimalizacije i potrebe uvođenja privatne inicijative (putem koncesija i javnog nadmetanja).
- 1.6. Promjenu i racionalizaciju načina sakupljanja i odvoza otpada odnosno ostatnog kućnog otpada (nakon primarne reciklaže), treba postići obveznom primjenom standardizirane opreme, te napustiti praksu odlaganja otpada u nestandardizirane vreće, kutije ili posude. Uz veće stambene objekte postaviti posude što većeg volumena (700, 900 ili 1100 litara).
- 1.7. U svim akcijama najveći prioritet dati mjerama za izbjegavanje i smanjivanje otpada. Isto se poglavito odnosi na cjelovito i stručno komuniciranje s javnošću, prema preporukama koje su navedene u Studiji. Te se aktivnosti trebaju odmah početi provoditi.
- 1.8. Županija u nekim segmentima može poslužiti kao primjer u prikupljanju i iskorištavanju sekundarnih sirovina, to se prije svega odnosi na prikupljanje otpadnog papira. Naime na području cijele Županije postavljena je mreža kontejnera za prikupljanje papira. Navedeni kontejneri, sa prikupljenim papirom, odvoze se u "Belišće" d.d., gdje se otpadni papir koristi kao sirovina za proizvodnju ambalažnog papira. Ovu sakupljačko-prerađivačku povezanost bilo je potrebno istaknuti kao primjer koji bi trebalo slijediti i u postupanju s ostalim sekundarnim sirovinama.
- 1.9. Odmah započeti s aktivnostima na uvođenju organiziranog sustava primarne reciklaže u područjima gdje nije organizirana:
 - otpadnog ambalažnog stakla i
 - otpadnih papirnatih tvari.

Zatim postupno uvoditi primarnu reciklažu biootpada, metala i plastike. Projekte primarne reciklaže obvezno ekološki i gospodarski optimirati, te utvrditi prednosti davanja koncesija. Organiziranje primarne reciklaže treba biti popraćeno edukacijom stanovništva. Bez aktivnog sudjelovanja stanovnika, nije moguće osigurati zadovoljavajuće rezultate u iskorištavanju otpada.

- 1.10. U što je mogućem kraćem roku izgraditi reciklažna dvorišta odnosno oporabišta (za prvu fazu bar u središtima općina), te ih po mogućnosti smjestiti uz komunalna poduzeća, deponije i nositelje reciklaže, vodeći računa o njihovom izuzetnom edukativnom značaju.
- 1.11. Organizirati projekte izdvojenog sakupljanja problematičnih tvari iz domaćinstava, uslužnih djelatnosti i obrtništva:
 - otpadnih baterija (uz organizirani sustav međuskladišta),
 - otpadnih motornih ulja i zauljenih predmeta,
 - lijekova (uz organizirani sustav međuskladišta) i sl.

Kod projekta primarne reciklaže i problematičnih (opasnih) tvari je najvažnije unaprijed osigurati cjelovito i sigurno postupanje s odvojeno sakupljenim otpadom. Dodatno se predlaže za pojedina područja Županije odabrati voditelje projekata reciklaže otpada i izdvajanja štetnih tvari.

Za odvojeno sakupljanje problematičnih tvari se predlaže kombinacija reciklažnih dvorišta i

posebnih posuda postavljenih na javnim površinama. Sustav reciklažnih dvorišta i posuda za izdvajanje štetnih (problematičnih) tvari treba jedinstveno organizacijski odrediti, a putem koncesija i gradskih službi gospodarski optimirati. U međusobnoj kombinaciji, različitih sustava, treba konstantno inzistirati na ekološkom i ekonomskom optimiranju. Poglavitno je interesantno dugoročno razmišljati o primjeni takozvanih integralnih sustava, koji u istovremenom odvozu osigurava efikasno odvojeno sakupljanje različitih iskoristivih i posebno otpadnih tvari. To između ostaloga podrazumijeva međusobno nadopunjavanje sustava primarne reciklaže i odbrinjavanja problematičnih tvari.

- 1.12. Izraditi Katastar svih "divljih" deponija i posebice otpadom zagađenog tla (posebnu pozornost obratiti na ratni otpad), s prijedlogom mjera za njihovu trajnu sanaciju, prema listi ekološkog prioriteta. U međuvremenu potrebno je sva postojeća odlagališta staviti pod nadzor kako bi se izbjeglo nekontrolirano odlaganje opasnog otpada i spriječilo daljnje zagađenje okoliša.
- 1.13. Prvi korak u rješavanju problematike postupanja s komunalnim otpadom, svakako je određivanje lokacija za odlagališta otpada. Ključni faktor za određivanje pojedinačnih lokacija bit će svakako istražni radovi, koji će biti provedeni u okviru izrade projektne dokumentacije. No, osim karakteristika terena (prije svega propusnosti tla), pri određivanju lokacija morat će se voditi računa o postojećim odlagalištima i sadašnjoj organizaciji prikupljanja otpada.
- 1.14. Lokacije sadašnjih velikih odlagališta svakako će se morati uzeti u obzir, prije svega zbog potrebe njihove sanacije. Ta odlagališta imaju nekoliko prednosti u odnosu na nove lokacije. Prije svega radi se o Nimby efektu, te o troškovima sanacije starog odlagališta. Naime, Nimby efekt puno manje je izražen kod nastavka odlaganja na staru lokaciju, nego kod početka odlaganja na novu lokaciju. Što se troškova sanacije starog odlagališta tiče, oni su najmanji kada se u blizini starog odlagališta formira novo sanitarno odlagalište.
- 1.15. Za područje Županije Osječko-Baranjske može se preporučiti šest lokacija za sanitarna odlagališta otpada. Radi se o lokacijama šest postojećih odlagališta, a to su :
 - Osijek (Nemetin),
 - Đakovo,
 - Belišće,
 - Donji Miholjac,
 - Semeljci i
 - Beli Manastir.

Predložena rješenja za deponije potrebno je temeljito analizirati, provesti istražne radove na lokacijama odlagališta, te na osnovi dobivenih podataka odrediti lokacije za buduća sanitarna odlagališta. Pri konačnom odabiru lokacija za izgradnju novih sanitarnih deponija, nužno je provesti sva potrebna ispitivanja u Programu predloženih, s geološkog stajališta, pogodnih lokacija. Za svaku lokaciju odmah se može naručiti izrada pripreme i zatim projektne dokumentacije. Nakon toga potrebno je ustrojiti organizirani odvoz komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave gdje to još nije učinjeno.

- 1.16. S obzirom na situaciju u kojoj se Županija trenutno nalazi, mora se imati u vidu da još jedno određeno vrijeme neće biti moguće odlagati otpad isključivo na predloženim lokacijama. Sadašnju situaciju s odlaganjem otpada treba postupno promijeniti u pozitivnom smislu tako da se u budućnosti otpad u Županiji odlaže isključivo na manjem broju kvalitetnih i sigurnih deponija. Predlaže se da se to provede u tri faze.

I Faza - da kraja 1997. godine

Svakoj jedinici lokalne samouprave se preporučuje da odredi jedan nadzirani komunalni deponij (deponij može biti i na teritoriju druge općine - dapače to se i preporučuje jer će tako više općina zajednički bolje moći riješavati probleme koji su vezani uz kontroliranu deponiju), na koju će se odvoziti otpad bilo putem komunalnog poduzeća (u općinama gdje je organiziran odvoz otpada), bilo od strane domaćinstava (u općinama gdje nije organiziran odvoz otpada).

Na odabranom komunalnom odlagalištu potrebno je odmah osigurati sljedeće osnovne uvjete za odlaganje otpada:

- obavezno osigurati pristup odlagalištu otpada u svim vremenskim uvjetima,
- ograditi odlagalište otpada,
- osigurati stalan nadzor ulaza otpada (uz zabranu ulaza opasnog otpada),
- najmanje jednom tjedno (preporučuje se i dnevno) ravnavanje, prekrivanje i zbijanje (pomoću buldožera ili kompaktora) odlagališta s zemljom odnosno inertnim materijalom,
- onemogućiti dotok površinskih voda,
- zabraniti odnosno onemogućiti bilo kakvo zagrijavanje ili spaljivanje otpada na odlagalištu,
- svaki požar ili dimljenje na odlagalištu što hitnije ugasiti,
- zabraniti odnosno onemogućiti odlaganje uginulih životinja na odlagalištu, pa u tu svrhu pored odlagališta otpada napraviti jame za lešine cca 2x2x2,5 m (između jama razmak 1m, trupla zakopati tek nakon što su prekrivena živim vapnom),
- zabraniti odnosno onemogućiti pristup neovlaštenih osoba na odlagalište otpada,
- evidencija (evidencija deponija, pregledi)

U tom vremenu potrebno je sva postojeća odlagališta staviti pod kontrolu kako bi se izbjeglo nekontrolirano odlaganje opasnog otpada i stvaranje divljih deponija. Predložena rješenja potrebno je temeljito analizirati i provesti istražne radove na lokacijama odlagališta.

Potrebno je ustrojiti organizirani odvoz komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave gdje to još nije učinjeno.

Jedinice lokalne samouprave koje imaju organiziran odvoz otpada na uređeni deponij u drugoj općini, trebaju zatvoriti sve svoje deponije te ih sanirati. To se odnosi i na općine koje su odabrale na svom teritoriju jednu deponiju. Obzirom da se procjenjuje da na tim odlagalištima nema u znatnijoj mjeri opasnog otpada koji bi mogao utjecati na kvalitetu podzemnih voda, kao niti da se radi o većim količinama otpada, preporučuje se zaravnavanje odlagališta i obavezno prekrivanje odlagališta s inertnim materijalom u visini od najmanje 5 m.

Sve divlje deponije u Županiji se trebaju sanirati.

II Faza - do 2000. godine

Sve općine moraju ustrojiti organizirani odvoz otpada u svim svojim naseljima, koji će se odvoziti na sanitarne deponije otpada u Osijeku (Nemetin), Đakovu, Belišću, Donjem Miholjcu, Semeljima i Belom Manastiru. Predlaže se, da se deponije u tim mjestima saniraju tako, da sanacija deponija omogućuje pogodnu lokaciju za izgradnju sanitarne deponije. Na tom principu se upravo u gradu Zagrebu sanira jedna od najvećih nesanitarnih deponija u Europi. Na saniranom dijelu deponije gradi se deponija prema svim zahtjevima pravilnog odlaganja otpada u cilju zaštite okoliša. Zavisno o kapacitetu izgrađene sanitarne deponije na mjestu sanacije treba vršiti pripreme za realiziranje III faze.

III Faza - nakon 2000. godine

Traženje pogodnih lokacija za izgradnju novih sanitarnih deponija na koje bi se moglo priključiti najmanje 150.000 stanovnika. Na taj način bi se i broj deponija u Županiji smanjio na 3 do 4 deponije.

- 1.17. Zbog nedostatka deponijskog prostora od odlučujućeg je značenja u budućnosti smanjiti potencijal otpada koji se mora deponirati, te jednako tako optimirati korištenje raspoloživih lokacija za deponiranje otpada. Iz ekoloških i gospodarskih razloga predlaže se veće smanjenje broja deponija. To konkretno znači za Županiju predloženih šest deponija.
- 1.18. U razvoju suvremenog sustava gospodarenja otpadom pozornost treba posvetiti biološkoj obradi otpada. Budući da se dosada ta vrsta obrade otpada na području Županije nije primjenjivala, bit će nužno početno educirati, prije svega vlastiti stručni kadar, a zatim i građane. Reduciranje biološkog dijela otpada u ukupnom otpadu, može se postići primjenom malih kompostana odnosno vrtnih kompostera kod svih stanovnika koji žive u obiteljskim kućama s okućnicom odnosno vrtom. Navedeno treba poticati putem organizacije odgovarajućih savjetovanja, tiskanim informacijama i sl.
- 1.19. Kod projekata biološke obrade otpada treba najveću pozornost posvetiti optimizaciji i kvaliteti odvojenog sakupljanja. Samo kvalitetno odvojeni biootpad omogućuje proizvodnju kvalitetnog komposta. S druge strane, neodgovarajući projekt odvojenog sakupljanja biootpada može izuzetno povećati troškove postupanja s komunalnim otpadom, te povećati rizike po zdravlje ljudi i zaštitu okoliša.
- 1.20. Infektivan (zarazni) otpad organizirano sakupiti, posebno međuskladištiti i organizirano prevesti do postojećih uređaja za termičku obradu infektivnog otpada (npr. u Zagrebu).
- 1.21. Izraditi program postupanja sa zdravstvenim otpadom te posebice zahtijevati izradu strogih procedura, za svaku zdravstvenu ustanovu odnosno praksu. Potrebno je posebno i educirati osoblje zaposleno u zdravstvenim ustanovama u svezi postupanja s otpadom. Taj sustav organizacijski objediniti na razini Županije, te povezati sa sustavom gospodarenja ostalim opasnim otpadom. S tim u svezi organizirati cjelovito nadziranje postupanja i međuskladištenja opasnih vrsta zdravstvenog otpada, koje se trenutno ne mogu zbrinuti na siguran način.
- 1.22. Suradnjom na razini države organizirati gospodarenje građevinskim otpadom uz plaćanje posebne naknade odnosno uz nadoknadu troškova obrade. Temeljni element tog sustava je postrojenje za reciklažu građevinskog otpada. To postrojenje može se izvesti kao semimobilno, kako bi izravno pomoglo u zbrinjavanju ratnih ruševina na pojedinim područjima Županije, koja u normalnom postojanju ne proizvode velike količine građevinskog otpada.
- 1.23. Komunalna poduzeća i državne ustanove trebaju biti primjer za provođenje mjera zaštite okoliša odnosno racionalno gospodarenje otpadnim tvarima. Zato se predlaže izrada provedbenih programa zaštite okoliša i gospodarenja otpadom u svakom komunalnom poduzeću odnosno državnoj ustanovi.
- 1.24. U skladu s praksom zemalja Europske unije i vlastitih tehničkih mogućnosti, preispitati dosadašnja iskustva u postupanju s otpadnim muljevima, te muljem iz postojećih i budućih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Postupanje s otpadnim muljevima je nužno integrirati u predloženi sustav gospodarenja otpadom, pri čemu treba dati prednost (uz strogi nadzor

kvalitete) vrednovanju u poljoprivredi i preradi u kompost.

- 1.25. Sustavno i kontinuirano pristupiti ekološkom obrazovanju i komunikaciji s javnošću glede gospodarenja otpadom u kontekstu zaštite okoliša obuhvaćajući pri tom sadržaje, ciljeve i prioritete edukacije, skupine sudionika koje treba educirati, moguće edukatore te načine i oblike edukacije. Istovremeno je nužno istražiti postojeće stanje u smislu obavještenosti i stavova svih čimbenika (uključujući i tehnoekonomske mogućnosti) kako bi se postavila i osmislila optimalna strategija i kreativna koncepcija. Nadležna upravna tijela Županije kao nositelji programa zaštite okoliša, pa s tim u svezi i Programa edukacije i komunikacije s javnošću glede gospodarenja otpadom, radi ostvarenja programskih ciljeva i zadaća trebaju poduzeti sljedeće radnje:
- 1) formirati koordinacijski tim, izraditi, odnosno povjeriti stručnjacima izradu konkretnih projekata za djelovanje na određene ciljne skupine,
 - 2) uskladiti aktivnosti s aktivnostima gradova na području Županije radi većih komunikacijskih učinaka,
 - 3) postići dogovore s medijima o besplatnom korištenju medijskog prostora
 - 4) realizirati mjere utvrđene Programom,
 - 5) provjeravati djelovanje informacijsko-komunikacijskih i edukacijsko-instrukcijskih aktivnosti, razmjena iskustava s drugim županijama i sredinama te korištenje europskih i svjetskih iskustava.
- 1.26. Ustanovljena prosječna cijena za postupanje s komunalnim i sličnim tehnološkim otpadom po tarifnom sustavu u Županiji niža je od europske razine cijena, te nije dostatna za kvalitetnije gospodarenje otpadom. Koeficijent naplate je izuzetno nizak, a uzrok tome treba tražiti i u nekonzistentnosti tarifnog sustava. U tom smislu treba inzistirati na razmjeni iskustava i povećanju naplate.
- 1.27. U analizi mogućnosti termičke obrade zaostalog komunalnog otpada istražiti tehn-ekonomske osnove novih postupaka (npr. pirolize). Temeljni principi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, odlaganje moguće manjeg potencijala otpada i racionalno gospodarenje prirodnim vrijednostima, pretpostavljaju obveznu termičku obradu otpada prije deponiranja.

2. TEHNOLOŠKI OTPAD

- 2.1. Za analizu vrsta, strukture i svojstava otpada korišteni su podaci posebne ankete, koju je izrađivač ovog Programa proveo, kojom su obuhvaćeni najveći proizvođači tehnološkog otpada u Županiji. Iako odaziv na ovu anketu nije bio potpun; dio proizvođača je dostavio samo minimalnu razinu podataka, većina anketiranih nije navela podatke o sastavu otpada, anketom nisu obuhvaćeni "mali" proizvođači tehnološkog otpada i što je bitno, anketom nije obuhvaćen cijeli prostor Županije, temeljem provedene ankete ipak se dobiva gruba slika postojećeg stanja, osnovnih vrsta i strukture tehnološkog opasnog i neopasnog otpada na osnovu koje se mogu predložiti samo osnovne smjernice njegovog rješavanja. Iz ovog razloga nužno je pristupiti izradi i ustrojavanju katastra otpada sukladno članku 18. i 33. Zakona o otpadu ("Narodne novine" broj 34/95.).
- 2.2. Prema provedenoj anketi u Županiji ukupno nastaje 100.704,22 t tehnološkog otpada od čega 101,92 t čini opasni tehnološki otpad. U strukturi otpada, bez obzira na svojstva, 82.377 t čini otpad porijeklom iz poljoprivrede i prerade poljoprivrednih proizvoda. Ostali industrijski otpad,

specificiran prema porijeklu i vrsti djelatnosti iznosi 12.157 t. Građevinski otpad iznosi 3.611,9 t i vjerojatno se radi o većoj količini budući da anketa ne sadrži podatke iz komunalnog gospodarstva i domaćinstava.

- 2.3. Promatrano s aspekta zaštite okoliša u Županiji, s obzirom na prisutnu industriju, nastaje otpad vrlo pogodnih svojstava, jer je udjel opasnog otpada u ukupnoj količini tehnološkog otpada ispod 0,1 %.
- 2.4. Sastav tehnološkog otpada je također pogodan s obzirom na mogući način konačne obrade, jer bi se cca 51 % (50.169 t) tehnološkog otpada teoretski moglo obrađivati biološkim anaerobnim ili aerobnim postupcima koji za proizvod daju kompost, koji se, u ovoj izrazito poljoprivrednoj regiji, može koristiti uz optimalne transportne troškove. Na ovaj način se količina tehnološkog otpada koji se mora odlagati može bitno smanjiti. Izbor postupka treba se utvrditi posebnom tehnološkom studijom na osnovu detaljnih podataka o sastavu otpada.
- 2.5. Udjel tehnološkog otpada, koji bi se po teoretskim postavkama mogao iskorištavati direktno u proizvodnom procesu proizvođača ili putem skupljača otpada u drugim proizvodnim procesima, iznosi 47.629,8 t i nije realan jer sadrži rezultate ankete koja nije provedena u tipično vrijeme pa uključuje i otpad nastao uslijed utjecaja ratnih djelovanja na tehnološki proces proizvodnje. Bez obzira na to da se podaci o količini ove vrste otpada moraju uzeti s rezervom radi se ipak o velikoj količini otpada što je povoljno s ekonomskog stajališta jer ne zahtijeva posebna ulaganja uz obradu.
- 2.6. Nužno je odmah pristupiti izradi i ustrojavanju Katastra otpada sukladno člancima 19. i 33. Zakona o otpadu, jer zasad ne postoje relevantni i pouzdani podaci za izradu konkretnih prijedloga mjera. Ustrojavanje Katastra otpada je neophodno da bi nadležni županijski ured za poslove zaštite okoliša realizirao Zakonom o otpadu propisane obveze praćenja postupanja s otpadom.
- 2.7. Putem Hrvatske gospodarske komore sustavno poticati sve gospodarske subjekte na razvoj primarne reciklaže. Uz uvođenje evidencije toka otpada osigurati i vođenje male burze otpada u sklopu Hrvatske burze otpada na županijskoj razini Hrvatske gospodarske komore.
- 2.8. U okviru nadzora otpada inzistirati da svi proizvođači tehnološkog otpada redovito Hrvatskoj burzi otpada prijavljuju vlastite količine otpada.
- 2.9. Na razini Županije treba kod svakog proizvođača inzistirati na postupnom rješavanju problema gospodarenja tehnološkim otpadom uključujući i deponiranje. Početno je potrebno pomoću inspeksijskog nadzora stručno obraditi svakog proizvođača tehnološkog otpada, te pomoći u rješavanju problema otpada.
- 2.10. Predlaže se zabraniti deponiranje iskoristivih otpadnih tvari iz tehnološkog otpada (papir, staklo, biootpad, drvo, metal i sl.) na svim deponijama na području Županije. Jednako tako treba koordinacijsko tijelo, predloženo za gospodarenje otpadom, osigurati uvjete zbrinjavanja odnosno iskorištavanja navedenih iskoristivih otpadnih tvari. Osim navedenog, potrebno je zabraniti bilo kakvo miješanje otpada, koji je odvojeno skupljen odnosno privremeno odložen.
- 2.11. U tarifnom sustavu za gospodarenje tehnološkim otpadom sličnog komunalnom, i koji se obračunava po m² poslovnog prostora, treba odmah predvidjeti olakšicu za sve subjekte koji osiguraju smanjenje odnosno iskorištavanje svog otpada.

- 2.12. Problem zbrinjavanja ostataka životinjskog podrijetla potrebno je osmisliti i racionalizirati sve stupnije procesa gospodarenja životinjskim i organskim ostacima, što znači: utvrditi sve izvore, količine, vrste i svojstva životinjskih (i drugih organskih) ostataka.

3. OPASNI OTPAD

- 3.1. Opasni otpad je onaj otpad koji sadrži tvari koje imaju jedno od ovih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nagrizanje, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost i svojstvo otpuštanja otrovnih plinova kemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom. Komunalni i tehnološki otpad svrstavaju se u opasni otpad ako sadrže tvari koje imaju jedno od spomenutih svojstava.
- 3.2. Podaci o vrstama i količinama opasnog otpada koji nastaje na području Županije do sada nisu u potpunosti sakupljeni, no shodno obvezama iz Zakona o otpadu ("Narodne novine" broj 34/95) i Pravilnika o vrstama otpada ("Narodne novine" broj 27/96), proizvođači otpada će morati prijaviti sve količine otpada koje nastaju kao rezultat njihove djelatnosti.
- 3.3. Općenito najveću količinu opasnog otpada predstavljaju otpadna ulja i otpadna ambalaža od kemijskih sredstava za zaštitu bilja. U odnosu na postupanje sa otpadnim uljima, svi proizvođači otpadnih ulja dužni su ovisno o području primjene svježih ulja, skupiti dio otpadnih ulja.
- 3.4. Proizvođači otpadnih ulja dužni su voditi evidenciju o nabavljenim količinama svježeg ulja i voditi očevidnik o količinama prikupljenoga otpadnog ulja i načinima postupanja s otpadnim uljima. Spremnici za prikupljanje otpadnog ulja moraju, uz zakonom propisane oznake, nositi i oznaku kategorije otpadnog ulja.
- 3.5. U okviru propisanog postupanja sa opasnim otpadom, obvezno je ispunjavanje i dostava prijavnih i pratećih listova, sukladno Zakonu o otpadu i Pravilniku o vrstama otpada.
- 3.6. Problematika postupanja s otpadnom ambalažom od kemijskih sredstava za zaštitu bilja je puno složenija. Naime, proizvođačima ovoga opasnog otpada naloženo je da skupljaju navedeni otpad te da ga skladište na način da se izbjegne negativan utjecaj na okoliš. U skladu sa zakonskim aktima obvezno je vođenje očevidnika o ovom otpadu, te doprema prijavnih listova u skladu sa Pravilnikom o vrstama otpada. No, konačno zbrinjavanje ovoga otpada nije još riješeno ni na razini Republike Hrvatske.
- 3.7. U svezi postupanja sa ostalim vrstama opasnog otpada, bit će moguće nešto više reći kada se, na osnovi katastra otpada utvrde točne količine opasnog otpada.
- 3.8. Trenutno ne postoje nikakvi podaci o opasnom otpadu i njegovom stvaranju. To znači da praktično treba početi od početka odnosno cjelovite edukacije svih odgovornih subjekata.
- 3.9. Za pojedine otpadne tvari, naročito iz grupe opasnog otpada, potrebno je definirati način zbrinjavanja u skladu sa saznanjima, praksom u zemljama Europske unije i vlastitim tehničkim mogućnostima. Dio opasnog otpada npr. otpadna ulja moguće je termički obraditi i energetski kvalitetno iskoristiti.
- 3.10. Obzirom na procjenjenu količinu opasnog otpada, koji bi se trebao obrađivati termičkim postupcima, od cca 100 t (1995. godine) na području cijele Županije, ne smatra se optimalnim

rješenjem izgradnja vlastitog postrojenja već se obrada može osigurati na drugim lokacijama.

- 3.11. Za područje Županije ne predlaže se izgradnja deponija opasnog otpada, već samo mekšuskladišta. Tim projektom suvremenog međuskladišta opasnih otpadnih tvari, koje se ne mogu trenutno (zbog premalih količina ili opasnosti) kvalitetno zbrinuti na području Županije treba obuhvatiti i problematične tvari iz domaćinstava.

IV.

Ukoliko jedinice lokalne samouprave ne organiziraju trajno i kvalitetno obavljanje komunalne djelatnosti odlaganja komunalnog otpada na način određen člankom 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu ("Narodne novine" broj 36/95) i u skladu s ovim Programom obavljanje ove komunalne djelatnosti organizirat će Županija na teret jedinice lokalne samouprave.

V.

Ovaj Program bit će objavljen u "Županijskom glasniku".

Klasa: 351-02/96-01/3
Urbroj: 2158/1-01-01-96-6
Osijek, 19. prosinca 1996.

Predsjednik

Željko Ronta